



## DOKTORA YETERLİK SINAVI KILAVUZU<sup>i</sup>

**1.1.2017 tarihinden sonra kayıtlı öğrenciler bütün lisansüstü süreçlerini OBS’de yer alan Lisansüstü Etkinlikler Menüsü aracılığıyla yapmak zorundadır.**

### A. Yeterlik Sınav Başvurusu Süreci

Doktora Yeterlik sınavları yılda iki kez (Nisan-Mayıs/Kasım-Aralık) aylarında yapılır. Öğrenci doktora yeterlik sınavına hazır olduğunda danışmanı ile iletişim kurulur. Danışman tarafından yapılan kontrollerden sonra öğrencinin yeterlik sınavına girebilmesi için aşağıdaki formlar doldurularak gerekli imzalar tamamlandıktan sonra Ana Bilim Dalı Başkanlığı aracılığı ile Enstitüye başvurulur.

- DR02\_Yeterlik Sınavı Öncesi Kontrol Formu
- DR03\_Yeterlik Sınavı Jüri Öneri Formu
- Öğrencinin Not Transkripti
- Öğrencinin Yabancı Dil Belgesi

### B. Yeterlik Sınav Süreci

Enstitü tarafından her bilim dalı için Doktora Yeterlik Jürileri oluşturulur ve sınav tarihleri belirlenip bilim dallarına duyurulur. Yeterlik sınavı yazılı ve sözlü olmak üzere iki aşamada yapılır. Bu sınavların her birinden en az 75 puan almak zorunludur. Başarı notunun hesaplanmasında yazılı ve sözlü sınavlarda alınan puanların aritmetik ortalaması alınır.

Doktora yeterlik sınavında başarılı olan öğrenciye ait sonuçlar aşağıdaki belgelerle birlikte 3 (üç) işgünü içerisinde Enstitüye Ana Bilim Dalı Başkanlığı aracılığıyla Enstitüye ÜBYS üzerinden bildirilir.

- DR04\_Yeterlik Yazılı Sınav Formu
- DR05\_Yeterlik Sözlü Sınav Formu
- DR06\_Yeterlik Sınavı Sonucu Formu

### C. Yeterlilik Sınavı Sonrası Süreç

Doktora yeterlik sınavında başarılı bulunan öğrenci için Ana Bilim Dalı Başkanlığı'nın önerisi ve Enstitü yönetim kurulu onayıyla 1 (bir) ay içerisinde Tez İzleme Komitesi (TİK) oluşturulur. Doktora yeterlik sınavını başarı ile tamamlayan öğrenci, en geç altı ay içinde, yapacağı araştırmanın amacını, yöntemini ve çalışma planını kapsayan tez önerisini tez izleme komitesi önünde sözlü olarak savunur.

<sup>i</sup> Yükseköğretim Kurumu Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği (20.04.2016 Resmi Gazete Sayısı: 29690)

#### Yeterlik sınavı

**MADDE 19** - (1) Yeterlik sınavı, derslerini ve seminerini tamamlayan öğrencinin alanındaki temel konular ve kavramlar ile doktora çalışmasıyla ilgili bilimsel araştırma derinliğine sahip olup olmadığının ölçülmesidir. Bir öğrenci bir yılda en fazla iki kez yeterlik sınavına girer.

(2) Öğrencinin yeterlik sınavına ne zaman gireceği senato tarafından kabul edilen yönetmelikle belirlenir. Ancak yüksek lisans derecesi ile kabul edilen öğrenci en geç beşinci yarıyılın, lisans derecesi ile kabul edilmiş olan öğrenci en geç yedinci yarıyılın sonuna kadar yeterlik sınavına girmek zorundadır.

(3) Yeterlik sınavları, enstitü ana bilim/ana sanat dalı başkanlığı tarafından önerilen ve enstitü yönetim kurulu tarafından onaylanan beş kişilik doktora yeterlik komitesi tarafından düzenlenir ve yürütülür. Komite, farklı alanlardaki sınavları hazırlamak, uygulamak ve değerlendirmek amacıyla sınav jürileri kurar. Sınav jürisi en az ikisi kendi yükseköğretim kurumu dışından olmak üzere, danışman dâhil beş öğretim üyesinden oluşur. Danışmanın oy hakkı olup olmadığı hususunda ilgili yönetim kurulu karar verir. Danışmanın oy hakkı olmaması durumunda jüri altı öğretim üyesinden oluşur. Yeterlik sınavı toplantıları öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alanın uzmanlarından oluşan dinleyicilerin katılımına açık olarak yapılır.

(4) Yeterlik sınavı yazılı ve sözlü olarak iki bölüm halinde yapılır. Yazılı sınavda başarılı olan öğrenci sözlü sınava alınır. Sınavların ağırlıkları ile notlarının hesaplanmasında yükseköğretim kurumunun yönetmeliklerine göre işlem yapılır. Sınav jürileri öğrencinin yazılı ve sözlü sınavlardaki başarı durumunu değerlendirerek öğrencinin başarılı veya başarısız olduğuna salt çoğunlukla karar verir. Bu karar, enstitü ana bilim/ana sanat dalı başkanlığınca yeterlik sınavını izleyen üç gün içinde enstitüye tutanakla bildirilir.

(5) Yeterlik sınavında başarısız olan öğrenci başarısız olduğu bölüm/bölgülerden bir sonraki yarıyıldaki tekrar sınava alınır. Bu sınavda da başarısız olan öğrencinin doktora programı ile ilişkisi kesilir.

(6) Yeterlik sınavı jürisi, yeterlik sınavını başaran bir öğrencinin, ders yükünü tamamlamış olsa bile, toplam kredi miktarının üçte birini geçmemek şartıyla fazladan ders/dersler almasını isteyebilir. Öğrenci, ilgili enstitü kararıyla belirlenecek dersleri başarmak zorundadır.

(7) Lisans derecesi ile doktora programına kabul edilmiş ve en az yedi dersini başarı ile tamamlamış bir öğrenci yüksek lisans programına geçebilir. Yüksek lisans programına geçme şartları senato tarafından hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

#### **Tez izleme komitesi**

**MADDE 20 - (1)** Yeterlik sınavında başarılı bulunan öğrenci için ilgili enstitü ana bilim/ana sanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile bir ay içinde bir tez izleme komitesi oluşturulur.

(2) Tez izleme komitesi üç öğretim üyesinden oluşur. Komitede tez danışmanından başka enstitü ana bilim/ana sanat dalı içinden ve dışından birer üye yer alır. İkinci tez danışmanının atanması durumunda ikinci tez danışmanı dilerse komite toplantılarına katılabilir.

(3) Tez izleme komitesinin kurulmasından sonraki dönemlerde, enstitü ana bilim/ana sanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile üyelerde değişiklik yapılabilir.

#### **Tez önerisi savunması**

**MADDE 21 - (1)** Doktora yeterlik sınavını başarı ile tamamlayan öğrenci, en geç altı ay içinde, yapacağı araştırmanın amacını, yöntemini ve çalışma planını kapsayan tez önerisini tez izleme komitesi önünde sözlü olarak savunur. Öğrenci, tez önerisi ile ilgili yazılı bir raporu sözlü savunmadan en az on beş gün önce komite üyelerine dağıtır.

(2) Tez izleme komitesi, öğrencinin sunduğu tez önerisinin kabul, düzeltme veya reddedileceğine salt çoğunlukla karar verir. Düzeltme için bir ay süre verilir. Bu süre sonunda kabul veya red yönünde salt çoğunlukla verilen karar, enstitü ana bilim/ana sanat dalı başkanlığınca işlemin bitişini izleyen üç gün içinde enstitüye tutanakla bildirilir.

(3) Tez önerisi reddedilen öğrenci, yeni bir danışman ve/veya tez konusu seçme hakkına sahiptir. Bu durumda yeni bir tez izleme komitesi atanabilir. Programa aynı danışmanla devam etmek isteyen öğrenci üç ay içinde, danışman ve tez konusunu değiştiren öğrenci ise altı ay içinde tekrar tez önerisi savunmasına alınır. Tez önerisi bu savunmada da reddedilen öğrencinin yükseköğretim kurumu ile ilişkisi kesilir.

(4) Tez önerisi kabul edilen öğrenci için tez izleme komitesi, Ocak-Haziran ve Temmuz-Aralık ayları arasında birer defa olmak üzere yılda en az iki kez toplanır. Öğrenci, toplantı tarihinden en az bir ay önce komite üyelerine yazılı bir rapor sunar. Bu raporda o ana kadar yapılan çalışmaların özeti ve bir sonraki dönemde yapılacak çalışma planı belirtilir. Öğrencinin tez çalışması, komite tarafından başarılı veya başarısız olarak belirlenir. Komite tarafından üst üste iki kez veya aralıklı olarak üç kez başarısız bulunan öğrencinin yükseköğretim kurumu ile ilişkisi kesilir.

(5) Tez önerisi savunmasına geçerli bir mazereti olmaksızın birinci fıkrada belirtilen sürede girmeyen öğrenci başarısız sayılarak tez önerisi reddedilir.